नेपाल गजेट

भाग २

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ११] काठमाडौं माघ २४ गते २०१८ साल अतिरिक्ताङ्क ४०

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०१८ सालको ऐन नं. ३६

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत ओजस्वि राजन्य प्रोज्ज्वल नेपाल तारा अति ओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामषट्ट अतुल ज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा दक्षिणबाहु महाधिपति फील्ड मार्शल र सर्वोच्च कम्माण्डर इन–चीफ श्रीमन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र वीर विक्रम जङ्गबहादुर शाहबहादुर शमशेर जङ्ग देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

बिर्ता उन्मूलन ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:– बिर्ता उन्मूलन ऐन, २०१६ (यसपछि मूल ऐन भनिएको) लाई संशोधन गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र बीर विक्रम शाहदेवबाट नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

३८६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः– (१) यो ऐनको नाम "बिर्ता उन्मूलन (संशोधन) ऐन, २०१८" रहेको छ।

(२) मूल ऐन प्रारम्भ भएको मितिदेखि यो ऐन प्रारम्भ भएको मानिनेछ।

२. मूल ऐनको दफा ४ मा संशोधनः (१) मूल ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को सट्टा निम्नलिखित खण्ड (ख) राखिएको छः–

(ख) काठमाडौं उपत्यकाका "ख" श्रेणीको बिर्ता जग्गामा देहाय बमोजिमः–

	खेत	पाखो
(१) अवल रोपनी १ को	ने.रू. ३।	ने.रू. १। १४
(२) द्वयम रोपनी १ को	ने.रू. २।४४	ने.रू. ।९४
(३) सीम रोपनी १ को	ने,रू. १।६९	ने.रू. ।५६
(४) चाहार रोपनी १ को	ने.रू. १।१२	ने,रू. ।३७

तर काठमाडौं उपत्यकाका "ख" श्रेणीको–

(१) कुनै बिर्ता जग्गाका सम्बन्धमा आर्थिक साल २०१६।१७ को निमित्त आंठाको रैकर जग्गामा लागेको मालपोतको अंकको आधाको दरले लाग्ने भूमि करको दर उक्त दरभन्दा घटी पर्नआएमा त्यस्तो बिर्ता जग्गाको उक्त सालको निमित्त सोही घटी दरमा भूमि कर लिइनेछ।

(२) कुनै बिर्ता जग्गाका सम्बन्धमा आर्थिक साल २०१७।१८ को निमित्त आंठाको रैकर जग्गामा लागेको मालपोतको अंक बमोजिम लाग्ने भूमि करको दर उक्त दरभन्दा घटी पर्नआएमा त्यस्तो बिर्ता जग्गाको उक्त सालको निमित्त सोही घटी दरमा भूमि कर लिइनेछ।

नेपाल अधिराज्यका अन्य पहाडी क्षेत्र र तराई क्षेत्रका "ख" श्रेणीका बिर्ता जग्गामा आंठाको रैकर जग्गामा लागेको मालपोतको अंक बमोजिम।

तर आर्थिक साल २०१६।१७ को निमित्त आंठाको रैकर जग्गामा लागेको मालपोतको अंकको आधा मात्र लिइनेछ।

(२) मूल ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) पछि निम्नलिखित खण्ड (ग) थपिएको छः–

(ग) आर्थिक साल २०१६।१७ र २०१७।१८ को निमित्त कसैले खण्ड (ख) बमोजिम तिर्नुपर्नेभन्दा बढी भूमिकर तिरिसकेको रहेछ भने निस्सा प्रमाणसमेत दाखिल गरी लिखित रूपमा दाबी गर्न आएमा त्यसरी बढी तिरेको भनी प्रमाणित भएको जति निजलाई फिर्ता गरिनेछ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

३. मूल ऐनको दफा ६ मा संशोधनः मूल ऐनको दफा ६ को उपदफा (१) पछि निम्नलिखित प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

तर आर्थिक साल २०१६।१७ र २०१७।१८ को निमित्त यो ऐन बमोजिम बुझाउन र असूल गर्नुपर्ने भमि कर श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिए बमोजिम किस्ता बन्दीमा बुझाउन र असूल गर्न सकिनेछ ।

४. मूल ऐनको दफा ७ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ७ को–

(१) उपदफा (१) मा रहेको "रैकरमा दर्ता गराउन पर्नेछ" भन्ने शब्दहरू पछि "त्यस्तो विवरण दाखिल गर्ने म्याद श्री ५ को सरकारले समय समयमा नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी बढाउन सक्नेछ" भन्ने वाक्य थपिएको छ ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क) मा रहेको "सयकडा १० भन्दा बढी फरक नपर्ने गरी अन्दाजी क्षेत्रफल खुलाई सो र जग्गाको चौहद्दी" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "अन्दाजी क्षेत्रफल र थाहा पाएमा जग्गाको चौहद्दी पनि" भन्ने शब्दहरू राखिएको छ ।

(३) उपदफा (३) मा रहेको "दाखिल गरे पनि" भन्ने शब्दहरू र "खास खास कुरा" भन्ने शब्दहरूको बीचमा "जानी जानी" भन्ने शब्दहरू थपिएको छ ।

(४) उपदफा (४) को सट्टा निम्नलिखित उपदफा (४) राखिएको छः–

(४) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको म्यादभित्र आफ्नो नाममा दर्ता गराउन फांट पेश नगर्ने "ख" श्रेणीका जग्गाका बिर्तावालको म्याद भुक्तान भएपछि सो जग्गा कमाउने निस्सा प्राप्त मोहीबाट सो बिर्ता जग्गा कमाएको फांट पेश हुनआएमा निजले कमाइआएको जति जग्गा सो मोहीको नाउँमा रैकर सरह मालपोत लिने गरी दर्ता गर्न र मोहीबाट पनि त्यस्तो लगत पेश हुन नआएमा वा म्यादभित्र त्यस्तो फांट पेश नभएको जग्गा बिर्तावाल आफैंले कमाएको रहेछ भने म्यादभित्र फांट पेश नभएको कुरा कसैको उजूर परी जांचबूझ गर्दा ठहरिएमा सलामीमा बढी बढाउ गरी आएको आयस्ता मध्ये आधा उजूरवालालाई र बांकी श्री ५ को सरकार लाग्ने गरी दर्ता गर्न इलाका माल अड्डाको हाकिमले सक्नेछ । विवरण दाखिल भएपछि सो दाखिल भएको र रैकरमा दर्ता गरिएको निस्सा प्रमाण बिर्तावालबाट पेश हुन आएमा बिर्तावाललाई र अन्य मोहीबाट पेश हुन आएमा मोहीलाई इलाका माल अड्डाको हाकिमले अड्डामा दाखिल भएकै मितिमा दिनुपर्छ । त्यस्तो निस्सा प्रमाणकोढांचा

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिन सक्नेछ र त्यसरी नतोकिएसम्म स्थानीय माल अड्डाको हाकिमले आफूले उचित ठानेको ढांचामा चाहिने विवरण खोली त्यस्तो निस्सा प्रमाण दिनुपर्छ ।

(५) उपदफा (५) पछि निम्नलिखित उपदफा (६) थपिएको छः–

(६) यो ऐन बमोजिम "ख" श्रेणीको बिर्ता जग्गा उन्मूलन भै रैकरमा परिणत गरिएको जग्गाका जग्गावाल वा सुरक्षित किसानले आफ्नो जग्गाको नापी गराउन चाहेमा भूमि करको सयकडा १० का दरले ५ वर्षसम्म नापी खर्च बुझाउने शर्त गरी कागज गरे अनुकूल पर्ने नपर्ने हेरी इलाका माल अड्डाले प्लेन टेबुल सर्भे गराउने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

५. खारेजीः मूल ऐनको दफा १४ खारेज गरिएको छ ।

६. बचाउः नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ को उपधारा (४) अनुसार यो ऐन निष्क्रिय भएमा यो ऐनलाई कुनै अर्को नेपाल ऐनले खारेज गरे सरह मानी यो ऐन अन्तर्गत भए गरेको काम कुरामा नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० को दफा ४ लागू हुनेछ ।

लालमोहर सदर मितिः २०१८।१०।२३।२.

आज्ञाले,
प्रद्युम्नलाल राजभण्डारी
श्री ५ को सरकारको सचिव,
कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

२०१८ सालको ऐन नं. ३७

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत ओजस्वि राजन्य प्रोज्ज्वल नेपाल तारा अति ओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुल ज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा दक्षिणबाहु महाधिपति फील्ड मार्शल र सर्वोच्च कम्याण्डर इन–चीफ श्रीमन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र वीर विक्रम जङ्गबहादुर शाहबहादुर शमशेर जङ्ग देवानाम् सदा समरविजयिनाम्।

भूमिसम्बन्धी ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:– भूमि सम्बन्धी ऐन, २०१४ (समय समयमा भएका संशोधनहरू सहित) (यसपछि मूल ऐन भनिएको) लाई संशोधन गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:– (१) यो ऐनको नाम "भूमि सम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) ऐन, २०१८" रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. मूल ऐनको दफा ३ मा संशोधन:– मूल ऐनको दफा ३ को सट्टा निम्नलिखित दफा ३ राखिएको छ:–

३. कुत तिरोको व्यवस्था:– बिर्ता उन्मूलन ऐन, २०१६ बमोजिम "ख" श्रेणीका बिर्ता जग्गालाई उन्मूलन गरी रैकरमा परिणत गरिएका काठमाडौं उपत्यकाका जग्गाका जग्गावालाले जग्गाको वार्षिक उब्जनीमा निम्नलिखित दर बमोजिमको बाली वा त्यसको प्रचलित गाउँ बजारमा चलेको दरले हुने अरू जिन्सी वा नगदभन्दा बढी कुत तिरो र अरू जग्गाका जग्गावालाले जग्गाको वार्षिक उब्जनीमा सयकडा ५० भन्दा बढी कुत तिरो किसानबाट असूल गर्न हुँदैन। सो असूल गर्दा जग्गावाला र किसान दुवैका मञ्जूरीले अर्कोथोक लिने दिनेमा बाहेक नगद लिने गरेकोमा नगद ने र जिन्सी लिने गरेकोमा जिन्सी ने लिने दिने जनुपर्छ:–

389

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित भइएपछि मात्र लागु हुनेछ।

	खेत	पाखो
अदल रोपनी १	१।३।	।१०।१
द्वयम रोपनी १ को	।१८।६	।७।२
सीम रोपनी १ को	।१३।	।४।३
चाहार रोपनी १ को	।८।५	।२।७

तर स्थिति कानून वा कबूलियत बमोजिम लेखिएको वा चलिआएको दर माथि यस दफामा लेखिएभन्दा घटी भएमा सो घटी दर नै कायम रहनेछ । सो घटी दरमा बढाई असूल गर्न हुँदैन ।

३. बचाउः– नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ को उपधारा (४) अनुसार यो ऐन निष्क्रिय भएमा यो ऐनलाई कुनै अर्को नेपाल ऐनले खारेज गरे सरह मानी यो ऐन अन्तर्गत भए गरेका काम कुराहरूमा नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० को दफा ४ लागू हुनेछ ।

लालमोहर सदर मिति २०१८।१०।२३।२

आज्ञाले–
प्रद्युम्नलाल राजभण्डारी
श्री ५ को सरकारको सचिव
कानून तथा न्याय मन्त्रालय ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार